COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 14.6.2010
COM(2010)307 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU ŞI PARLAMENTUL EUROPEAN

privind punerea în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 184/2005 al Parlamentului European şi al Consiliului din 12 ianuarie 2005 privind statisticile comunitare ale balanţei de plăţi, ale comerţului internaţional cu servicii şi ale investiţiilor străine directe

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU ȘI PARLAMENTUL EUROPEAN

privind punerea în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 184/2005 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 ianuarie 2005 privind statisticile comunitare ale balanței de plăți, ale comerțului internațional cu servicii și ale investițiilor străine directe

1. INTRODUCERE

Principalul obiectiv al Regulamentului (CE) nr. 184/2005 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 ianuarie 2005 privind statisticile comunitare ale balanței de plăți, ale comerțului internațional cu servicii și ale investițiilor străine directe[1] este acela de a stabili un cadru comun și standarde privind calitatea datelor statistice pentru producția sistematică de date statistice referitoare la Uniunea Europeană privind balanța de plăți, comerțul internațional cu servicii și investițiile străine directe.

În conformitate cu articolul 12 din Regulamentul (CE) nr. 184/2005, Comisia transmite un raport Parlamentului European și Consiliului cu privire la punerea în aplicare a regulamentului până la data de 28 februarie 2010. În special, raportul:

(1) menționează calitatea datelor statistice produse;

(2) evaluează, în raport cu costurile aferente, beneficiile conferite Uniunii, statelor membre, precum și furnizorilor și utilizatorilor de informații statistice, de datele statistice produse;

(3) identifică domeniile în care sunt posibile îmbunătățiri și modificările considerate necesare având în vedere rezultatele obținute;

(4) examinează modul de funcționare a Comitetului pentru balanța de plăți și, la nevoie, recomandă redefinirea sferei de cuprindere a măsurilor de punere în aplicare.

Prezentul raport examinează cele mai importante aspecte ale punerii în aplicare de către statele membre a Regulamentului (CE) nr. 184/2005, precum și măsurile luate de Comisie pentru a asigura o calitate bună a datelor statistice europene privind balanța de plăți, comerțul internațional cu servicii și investițiile străine directe.

2. MĂSURI DE PUNERE ÎN APLICARE

De la adoptarea Regulamentului (CE) nr. 184/2005, au fost adoptate următoarele regulamente de punere în aplicare:

(1) Regulamentul (CE) nr. 601/2006 al Comisiei din 18 aprilie 2006 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 184/2005 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește formatul și procedura de transmitere de date[2];

---

1 JO L 35, 8.2.2005, p. 23.
2 JO L 106, 19.4.2006, p. 7.

(2) Regulamentul (CE) nr. 602/2006 al Comisiei din 18 aprilie 2006 de adaptare a Regulamentului (CE) nr. 184/2005 al Parlamentului European și al Consiliului prin actualizarea cerințelor privind datele[3];

(3) Regulamentul (CE) nr. 1055/2008 al Comisiei din 27 octombrie 2008 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 184/2005 al Parlamentului European și al Consiliului privind criteriile de calitate și calitatea raportării statisticilor referitoare la balanța de plăți[4];

(4) Regulamentul (CE) nr. 707/2009 al Comisiei din 5 august 2009 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 184/2005 al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticile comunitare ale balanței de plăți, ale comerțului internațional cu servicii și ale investițiilor străine directe, cu privire la actualizarea cerințelor referitoare la date[5].

3. PRINCIPALELE SETURI DE DATE VIZATE

Datele statistice privind balanța de plăți oferă informații cuprinzătoare referitoare la tranzacțiile dintre economia care face obiectul raportării și restul lumii. Regulamentul (CE) nr. 184/2005 vizează colectarea următoarelor patru seturi de date:

- Estimatele timpurii ale balanței de plăți trimestriale (Euro-indicatori);
- Balanța de plăți trimestrială;
- Comerț internațional anual cu servicii;
- Investiții străine directe anuale.

Mai exact, pentru fiecare dintre aceste seturi de date, Eurostat colectează date de la statele membre, pe care le utilizează la producția de agregate UE, care sunt publicate împreună cu datele individuale privind statele membre în baza de date online a Eurostat[6].

În general, primul estimat al agregatelor principale trimestriale (balanța de cont curent și balanța de cont a serviciilor) este disponibil la 10 săptămâni de la încheierea perioadei de referință. Al doilea estimat este disponibil la 15 săptămâni de la încheierea perioadei de referință și include un set mai amplu de elemente ale balanței de plăți și o defalcare geografică care cuprinde principalii parteneri economici, în speță cele mai importante economii dezvoltate și emergente.

Datele statistice privind comerțul internațional cu servicii și investițiile directe străine se publică anual, în formă mai detaliată. Datele anuale privind comerțul internațional cu servicii

---

3 JO L 106, 19.4.2006, p. 10. În special, Regulamentul (CE) nr. 602/2006 are drept obiectiv actualizarea cerințelor privind datele și reajustarea nivelului de defalcare, incluzând unele defalcări geografice, pentru a îmbunătăți calitatea datelor statistice privind balanța de plăți.

4 JO L 283, 28.10.2008, p. 3.

5 JO L 204, 6.8.2009, p. 3. Regulamentul (CE) nr. 707/2009 al Comisiei are drept obiectiv ajustarea cerințelor privind datele referitoare la balanța de plăți și la indicatorii euro trimestriali, actualizarea defalcărilor geografice ținând cont de noua situație geopolitică și introducerea defalcării pe activitate în conformitate cu noua clasificare a activităților economice (NACE rev.2).

6 Baza de date a Eurostat este disponibilă la adresa: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database (18.3.2010).

sunt defalcate în funcție de o listă cuprinzătoare conținând tipuri de servicii și de 42 de economii. Datele sunt transmise de către statele membre la nouă luni de la încheierea perioadei de referință și se publică aproximativ două luni mai târziu. Datele statistice privind investițiile directe străine includ date privind fluxurile și stocurile, în funcție de tipul de instrument, de țara parteneră și de activitatea economică. Datele sunt transmise de către statele membre la nouă luni de la încheierea perioadei de referință și se publică aproximativ trei luni mai târziu.

4. CALITATEA DATELOR STATISTICE PRODUSE

În temeiul articolului 4 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 184/2005, statelor membre li se solicită să furnizeze Comisiei un raport privind calitatea datelor transmise. În plus, în conformitate cu articolul 4 alineatul (3), calitatea datelor transmise la Eurostat se evaluează pe baza rapoartelor privind calitatea, cu sprijinul Comitetului pentru balanța de plăți (denumit în continuare comitetul BP).

Analiza care urmează se referă la rezultatele celor mai recente rapoarte privind calitatea disponibile referitoare la datele transmise de către statele membre în anul 2008. Astfel, cele mai recente evoluții, incluzând progresele calitative înregistrate de diverse state membre în 2009, nu sunt cuprinse în prezenta analiză.

4.1. Respectarea termenelor

Criteriul respectării termenelor se referă la respectarea termenelor de transmitere a datelor.

Termenele sunt stabilite în anexa I la Regulamentul (CE) nr. 184/2005 și sunt specificate mai în detaliu în Vademecumul privind balanța de plăți[7], care este documentul de referință conținând detaliile tehnice privind transmiterea datelor.

Tabelul 1 conține o analiză[8] a respectării termenelor de transmitere a datelor statistice privind balanța de plăți. Ea demonstrează că, în ansamblu, statele membre sunt capabile să respecte termenele pentru toate seturile de date, cu foarte puține excepții care se grupează în cele două domenii privind investițiile străine directe.

4.2. Sfera de cuprindere a datelor transmise la Eurostat

Criteriul privind sfera de cuprindere a datelor se referă la disponibilitatea datelor solicitate în temeiul Regulamentului (CE) nr. 184/2005 în funcție de perioada de referință și defalcate pe zone geografice, indicator și activitate. El este măsurat ca fracția dintre numărul de valori transmise raport la numărul total de valori solicitate.

---

[7] Vademecum privind balanța de plăți. http://circa.europa.eu/Public/irc/dsis/bop/library?l=/sdds_bop_metadata/vademecum_2008pdf/_EN_1.1_&a=d (18.3.2010).

[8] Respectarea termenelor este calificată ca „bună” dacă datele au fost transmise întotdeauna la sau înainte de termen, „acceptabilă” dacă întârzierea medie nu a depășit cinci zile și „inacceptabilă” în restul cazurilor.

Tabelul 1: Respectarea termenelor de transmitere a datelor

	Euro-indicatori	**Balanța de plăți trimestrială**	**Comerț internațional cu servicii**	**Investiții străine directe – fluxuri**	**Investiții străine directe – stocuri**
Termen:	***perioada de referință + 2 luni***	***perioada de referință + 3 luni***	***perioada de referință + 9 luni***	***perioada de referință + 9 (sau 21) luni***[9]	***perioada de referință +9 (sau 21) luni***
Austria	bună	bună	bună	bună	bună
Belgia	bună	bună	bună	bună	**inacceptabilă**
Bulgaria	bună	bună	bună	bună	bună
Cipru	bună	bună	bună	bună	**inacceptabilă**
Republica Cehă	bună	bună	bună	bună	bună
Danemarca	bună	bună	bună	bună	bună
Estonia	bună	bună	bună	bună	bună
Finlanda	bună	bună	bună	bună	bună
Franța	bună	bună	bună	bună	bună
Germania	bună	bună	bună	bună	bună
Grecia	bună	bună	bună	bună	bună
Ungaria	bună	bună	bună	bună	bună
Irlanda	bună	bună	bună	bună	bună
Italia	bună	bună	bună	bună	bună
Letonia	bună	bună	bună	bună	bună
Lituania	bună	bună	bună	bună	bună
Luxemburg	bună	bună	bună	bună	bună
Malta	bună	bună	bună	bună	bună
Țările de Jos	bună	bună	*acceptabilă*	bună	bună
Polonia	bună	bună	bună	bună	bună
Portugalia	bună	bună	bună	bună	bună
România	bună	bună	bună	**inacceptabilă**	**inacceptabilă**
Slovacia	bună	bună	bună	bună	bună
Slovenia	bună	bună	bună	bună	bună
Spania	bună	bună	bună	bună	bună
Suedia	bună	bună	bună	bună	bună

[9] Pentru ISD (atât fluxuri, cât și stocuri), există două cereri separate de date, cu două termene diferite: una cu un termen de 9 luni de la încheierea perioadei de referință, iar cealaltă cu un termen de 21 de luni de la încheierea perioadei de referință.

Regatul Unit	*acceptabilă*	bună	bună	**inacceptabilă**	**inacceptabilă**

Tabelul 2: Sfera de cuprindere

	Euro-indicatori	**Balanța de plăți trimestrială**	**Comerț internațional cu servicii**	**Investiții străine directe – fluxuri**	**Investiții străine directe – stocuri**
Austria	completă	completă	completă	completă	complete
Belgia	completă	completă	completă	completă	*incompletă*
Bulgaria	completă	completă	completă	completă	completă
Cipru	completă	completă	completă	completă	completă
Republica Cehă	completă	completă	completă	completă	completă
Danemarca	completă	completă	completă	completă	completă
Estonia	completă	completă	completă	completă	completă
Finlanda	completă	completă	*incompletă*	completă	completă
Franța	completă	completă	*incompletă*	completă	completă
Germania	completă	completă	completă	completă	*incompletă*
Grecia	completă	completă	*incompletă*	completă	completă
Ungaria	completă	completă	*incompletă*	completă	completă
Irlanda	completă	completă	completă	completă	completă
Italia	completă	completă	*incompletă*	completă	completă
Letonia	completă	completă	completă	completă	completă
Lituania	completă	completă	*incompletă*	completă	completă
Luxemburg	completă	completă	completă	completă	completă
Malta	completă	completă	completă	completă	completă
Țările de Jos	completă	completă	*incompletă*	*incompletă*	*incompletă*
Polonia	completă	completă	completă	*incompletă*	*incompletă*
Portugalia	completă	completă	completă	completă	completă
România	completă	completă	completă	completă	completă
Slovacia	completă	completă	*incomplete*	completă	completă
Slovenia	completă	completă	*incomplete*	completă	completă
Spania	completă	completă	completă	completă	completă
Suedia	*incompletă*	*incompletă*	*incompletă*	completă	completă
Regatul Unit	completă	*incompletă*	*incompletă*	completă	*incompletă*

Datele utilizate pentru a calcula acest indicator sunt specificate în anexa I la Regulamentul (CE) nr. 184/2005. Tabelul 2 sumarizează[10] acest indicator în funcție de statele membre și setul de date.

Toate statele membre au respectat solicitarea, cel puțin parțial, fără ca seturi de date să lipsească. Marea majoritate a statelor membre au transmis patru seturi complete de date sau trei seturi complete din patru. Doar trei state membre (Țările de Jos, Regatul Unit și Suedia) au transmis majoritatea seturilor de date incomplete.

Cea mai dificilă solicitare privește comerțul internațional cu servicii, doar șaisprezece state membre fiind capabile să se conformeze pe deplin.

4.3. Temeinicia metodologică

Criteriul privind temeinicia metodologică se referă la respectarea standardelor, ghidurilor și bunelor practici acceptate pe plan internațional.

Toate statele membre respectă în mare măsură standardele internaționale astfel cum sunt definite în: Manualul privind balanța de plăți (*Balance of Payments Manual*), ediția a 5-a (BPM5), publicat de Fondul Monetar Internațional (FMI); Definiția de referință a investițiilor străine directe (*Benchmark Definition of Foreign Direct Investment*), ediția a 3-a (BD3), publicată de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE); și Manualul privind datele statistice referitoare la comerțul internațional cu servicii (*Manual on Statistics of International Trade in Services* – MSITS), publicat în comun de Organizația Națiunilor Unite (ONU), Comisia Europeană, FMI, OCDE, Conferința ONU pentru Comerț și Dezvoltare (UNCTAD) și Organizația Mondială a Comerțului (OMC). Devierile de la această metodologie sunt monitorizate regulat prin intermediul rapoartelor privind calitatea. Aceste divergențe sunt discutate în cadrul comitetului BP și al Grupului de lucru privind balanța de plăți, obiectivul fiind acela de a amplifica armonizarea.

Standardele internaționale au fost recent armonizate. Ediția a 6-a a Manualului privind balanța de plăți (BPM6) a fost publicată în noiembrie 2008, ediția a 4-a a Definiției de referință a investițiilor străine directe (BD4) a fost finalizată în aprilie 2008, iar versiunea actualizată a Manualului privind datele statistice referitoare la comerțul internațional cu servicii (MSITS 2010) a fost aprobată de Comisia de statistică a Organizației Națiunilor Unite în februarie 2010.

Aplicarea coordonată a noilor standarde, convenită deja cu statele membre în cadrul comitetului BP, ar trebui să crească nivelul de conformare și, în consecință, comparabilitatea datelor statistice.

4.4. Stabilitatea

Criteriul stabilității se referă la gradul de apropiere a valorilor estimate inițial de valorile finale.

---

[10] Sfera de cuprindere este considerată „completă” dacă peste 98% din valorile solicitate au fost transmise, „incompletă” dacă solicitarea a fost parțial îndeplinită, iar valorile transmise reprezintă mai puțin de 98% și „lipsă” dacă răspunsul la solicitare lipsește.

Stabilitatea poate fi măsurată prin intermediul erorii medii procentuale absolute[11], un indicator convenit în cadrul comitetului BP. Tabelul 3 conține cele mai recente cifre disponibile pentru acest indicator în privința principalelor elemente ale balanței de plăți la nivelul Uniunii Europene. Un indicator cu o valoare medie joasă semnifică un nivel înalt de stabilitate. Aceasta este situația pentru majoritatea elementelor, cu toate că se detectează revizuiri apreciabile ale venitului și subcomponentelor sale, în special în ceea ce privește retribuirea angajaților și venitul din investiții directe. Acestea fac parte dintre elementele care sunt mai dificil de măsurat și pentru care sunt de așteptat cele mai semnificative revizuiri, din cauza surselor de date utilizate în mod normal. De fapt, valorile finale pentru aceste elemente sunt în general bazate pe rezultatul anchetelor anuale, în timp ce valorile inițiale se bazează pe estimări, care nu permit un grad înalt de precizie.

Tabelul 3: Eroarea medie procentuală absolută pentru agregatele UE

	Credite		**Debite**	
	2006	***2007***	***2006***	***2007***
Cont curent	*2,3%*	*2,9%*	*1,3%*	*1,5%*
- Mărfuri	0,1%	0,9%	0,4%	0,5%
- Servicii	0,7%	1,9%	1,4%	1,8%
Transport	1,4%	2,3%	1,6%	4,5%
Deplasări	4,8%	3,2%	3,2%	2,8%
Alte servicii	1,9%	1,5%	1,6%	0,9%
- Venituri	9,3%	8,2%	6,9%	6%
Remunerarea angajaților	11,4%	9,4%	6,7%	1,7%
Venituri din investiții directe	22,3%	19,8%	20,4%	20,9%
Venituri din portofoliul de investiții	3,8%	2,4%	4,1%	4,7%
Venituri din alte investiții	1,1%	2,8%	2%	1,7%
- Transferuri curente	10,5%	0,8%	5,8%	2%

4.5. Coerența internă

Coerența internă măsoară coerența internă a setului de date transmis, pe baza erorilor și omisiunilor nete, cu toate că, în principiu, conturile balanței de plăți sunt echilibrate. Astfel,

---

[11] *Eroarea medie procentuală absolută* (*mean absolute percentage error* – MAPE) este definită astfel:

$$MAPE = \frac{1}{N}\sum_{t=1}^{N}\left|\frac{X_f(t) - X_i(t)}{X_i(t)}\right|$$

unde $X_f(t)$ este estimatul inițial pentru BP a elementului X în trimestrul de referință t; $X_i(t)$ este cel mai recent estimat disponibil pentru BP a aceluiași element în trimestrul de referință t; N este numărul de observații în perioada de timp considerată (adică un an; deoarece MAPE este calculată pentru date trimestriale, N este egal cu 4).

suma tuturor elementelor ar trebui să fie zero. Totuși, în practică, dezechilibrele apar ca rezultat al imperfecțiunilor datelor sursă și ale compilării. Erorile și omisiunile nete sunt derivate rezidual ca element care echilibrează conturile. Uneori, erorile de compilare se neutralizează reciproc, astfel încât dimensiunea acestui element rezidual nu oferă în mod necesar vreo indicație cu privire la precizia generală a enunțului. Totuși, erorile și omisiunile nete sunt în general considerate un bun indicator pentru măsurarea coerenței interne a balanței de plăți.

Tabelul 4: Eroarea relativă medie 2005 – 2007

Austria	3%	**Germania**	6%	**Țările de Jos**	5%
Belgia	2%	**Grecia**	2%	**Polonia**	4%
Bulgaria	9%	**Ungaria**	2%	**Portugalia**	7%
Cipru	3%	**Irlanda**	5%	**România**	3%
Republica Cehă	2%	**Italia**	2%	**Slovacia**	2%
Danemarca	5%	**Letonia**	1%	**Slovenia**	3%
Estonia	2%	**Lituania**	3%	**Spania**	2%
Finlanda	6%	**Luxemburg**	1%	**Suedia**	7%
Franța	13%	**Malta**	4%	**Regatul Unit**	4%

Tabelul 4 conține eroarea relativă medie înregistrată de statele membre în perioada 2005 – 2007. Acest indicator se bazează pe erorile și omisiunile nete, fiind analizat și în rapoartele privind calitatea. Este egal cu media valorilor absolute ale erorilor și omisiunilor nete din cursul perioadei în cauză (măsurată ca fracție din media creditelor și debitelor de cont curent), astfel cum sunt înregistrate în balanța de plăți trimestrială a statelor membre. În principiu, deoarece erorile și omisiunile ar trebui să fie egale cu zero, acest indicator ar trebui să fie nesemnificativ. Acesta este într-adevăr cazul majorității statelor membre. Doar un singur stat membru (Franța) înregistrează o valoare pentru acest indicator mai mare de 10%, în timp ce pentru șase state membre este mai mare de 5%.

5. BENEFICIILE CONFERITE UTILIZATORILOR ȘI RELEVANȚA DATELOR STATISTICE PRIVIND BALANȚA DE PLĂȚI

Regulamentul (CE) nr. 184/2005 răspunde necesităților utilizatorilor de date. Prezenta secțiune analizează modul în care aceste date sunt utilizate, precum și beneficiile generate de datele statistice privind balanța de plăți.

Datele statistice privind balanța de plăți sunt utilizate intensiv în procesul de elaborare a politicilor de către instituțiile naționale și internaționale relevante. Comisia Europeană și Consiliul, Banca Centrală Europeană (BCE) și Eurosistemul, FMI, Banca pentru Reglementări Internaționale, OCDE, G3 și G7, toate utilizează aceste statistici.

Datele statistice privind balanța de plăți, împreună cu poziția investițională internațională, sunt un instrument de monitorizare a politicii monetare. Împreună cu alți indicatori, datele statistice privind comerțul cu bunuri și servicii sunt utilizate pentru a evalua presiunea inflaționistă, precum și orice impact asupra cererii de export internaționale și, prin urmare,

asupra produsului intern brut. Contul curent și poziția investițională internațională sunt utilizate în ansamblu pentru a evalua sustenabilitatea ratei de schimb.

Datele statistice privind balanța de plăți sunt incluse și în rapoartele privind convergența publicate de Comisia Europeană și de BCE în privința fiecărui stat membru care nu participă încă la Uniunea Economică și Monetară (UEM).

Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (denumit în continuare TFUE) se referă în mod explicit la balanța de plăți (de exemplu în articolele 143 și 144) și solicită Comisiei să informeze regulat Consiliul cu privire la evoluția situației balanței de plăți din statele membre care nu participă la UEM.

Evoluțiile contului curent ale țărilor sunt analizate în mod individual în raport cu competitivitatea lor, în timp ce datele statistice privind investițiile directe sunt utilizate pentru a analiza atractivitatea fiecărei țări.

Datele statistice privind balanța de plăți sunt o sursă importantă pentru alte date statistice-cheie, colectate din domenii înrudite și cu relevanță pentru UE, cum ar fi:

- Produsul Intern Brut (cuprinzând tranzacțiile transfrontaliere cu bunuri și servicii) incluzând estimate rapide, cu privire la care indicatori privind balanța de plăți lunară sunt necesari;

- Venitul Național Brut (cuprinzând tranzacțiile transfrontaliere cu bunuri și servicii, precum și venitul);

- contul privind restul lumii din conturile sectoriale trimestriale ale UE și ale zonei euro, incluzând conturile financiare.

Pe lângă agregatele principale, elemente specifice ale balanței de plăți au o relevanță deosebită pentru unii utilizatori:

- informații detaliate privind comerțul internațional cu servicii publicate anual de Eurostat sunt importante pentru negocierile comerciale și pentru definirea politicilor vamale;

- Comisia Europeană și G8 au lansat măsuri de facilitare a transferurilor monetare și de îmbunătățire a informațiilor cu privire la acestea;

- defalcarea geografică a datelor statistice privind balanța de plăți poate contribui la monitorizarea interacțiunilor dintre UE și țări terțe;

- compoziția fluxurilor financiare (în termeni de investiții directe, portofoliu și alte investiții) este valoroasă pentru evaluarea stabilității financiare.

Membrii comitetului BP sunt conștienți că adoptarea Regulamentului (CE) nr. 184/2005 a declanșat o serie de modificări care au îmbunătățit calitatea datelor statistice privind balanța de plăți din câteva puncte de vedere:

- a îmbunătățit armonizarea datelor privind balanța de plăți compilate de state membre diferite;

– utilizatorii de date dețin date statistice mai detaliate privind balanța de plăți;

– a oferit o bază legală solidă pentru pregătirea programelor naționale statistice ale statelor membre;

– datele sunt transmise mai des în termen și sunt mai precise.

6. COSTURILE ȘI SARCINILE AFERENTE DATELOR STATISTICE PRIVIND BALANȚA DE PLĂȚI

Estimarea costurilor implicate în colectarea și difuzarea datelor statistice privind balanța de plăți este destul de complexă. Există un spectru larg de surse de date care sunt utilizate și pentru producerea de alte date statistice sau pentru raportările instituțiilor financiare și ale întreprinderilor către autoritățile de reglementare. Prin urmare, este dificil de diferențiat între costurile specifice de colectare și producere a datelor privind balanța de plăți și costul total suportat pentru colectarea datelor utilizate frecvent în alte scopuri. În plus, în anumite state membre, datele pot fi colectate de două instituții diferite, banca centrală națională și biroul național de statistică, ceea ce complică și mai mult obținerea de estimate fiabile.

După consultarea membrilor comitetului BP, este posibil să se estimeze volumul de muncă necesar pentru producerea și difuzarea de date statistice privind balanța de plăți în UE. El se ridică la aproximativ 900 de echivalente de normă întreagă. Aceste resurse pot fi mai mult sau mai puțin răspândite în diversele domenii ale balanței de plăți. Setul de date care absoarbe cel mai mare volum de muncă este balanța de plăți trimestrială, care necesită 57% din resurse, urmată de comerțul internațional cu servicii (23%) și investițiile străine directe (20%). Semnificativul volum de muncă necesar pentru producerea balanței de plăți trimestriale poate fi atribuit în cea mai mare parte resurselor necesare pentru producerea unui set mare de date statistice aferente contului financiar.

S-a estimat că activitățile suplimentare aferente punerii în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 184/2005 a generat doar o modestă proporție din acest volum de muncă (aproximativ 13%).

Datele privind balanța de plăți sunt necesare și pe plan național și au fost deja colectate de statele membre înainte de adoptarea Regulamentului (CE) nr. 184/2005. Prin urmare, pentru conformarea la cerințele acestuia sunt necesare resurse suplimentare doar într-o măsură limitată.

Ar trebui de asemenea să se aibă în vedere că există o suprapunere semnificativă între cerințele Regulamentului (CE) nr. 184/2005 și solicitările de date din partea altor organizații naționale și internaționale, în special din partea BCE și FMI. Datele produse de statele membre ca urmare a Regulamentului (CE) nr. 184/2005 sunt indistinctibile de altele produse în vederea conformării cu alte solicitări de date.

Cu privire la sarcina care revine respondenților generată de colectarea datelor privind balanța de plăți, statele membre dețin informații limitate și insuficiente pentru a permite vreo estimare. În plus, ar trebui avut în vedere că introducerea unui prag de raportare privind tranzacțiile transfrontaliere la nivel UE, stabilit inițial la 12 500 EUR și crescut apoi la 50 000 EUR a declanșat o modificare a sistemelor de colectare a datelor privind balanța de plăți din majoritatea statelor membre. Înainte de introducerea pragului, majoritatea sistemelor de colectare se bazau pe datele de reglementare colectate de la bănci și de la furnizorii de servicii de plăți. În prezent, aproape toate sistemele de colectare se bazează pe raportare directă și/sau

pe anchete. Această modificare a însemnat o redistribuire a sarcinii de la bănci la intermediarii financiari, principalii furnizori de date din sistemul de reglementare și ale căror obligații statistice sunt în prezent semnificativ reduse, la întreprinderi și gospodării. Dacă această redistribuire a redus și sarcina sistemului în ansamblul său și în ce măsură, reprezintă un aspect care necesită investigare suplimentară. În prezent nu sunt disponibile suficiente informații pentru a se formula concluzii.

7. DOMENII CARE POT SUFERI ÎMBUNĂTĂȚIRI ȘI MODIFICĂRI POTENȚIALE

În urma unor evoluții în planul reglementărilor, rezumate succint în secțiunea 2, se poate considera că Regulamentul (CE) nr. 184/2005 este în general actualizat. Cerințele privind datele au fost modificate pentru a îmbunătăți metodologia utilizată în calcularea agregatelor UE. Scopul a fost și acela de a adapta defalcarea geografică la noua situație geopolitică și defalcarea pe activități la noua clasificare a activităților economice, NACE rev. 2.

Îmbunătățirii viitoare implicând modificări ale Regulamentului (CE) nr. 184/2005 ar putea include:

- actualizări suplimentare ale cerințelor privind datele în raport cu adoptarea noilor standarde internaționale, BPM6, BD4 și MSITS 2010. Compilatorii balanțelor de plăți au convenit să aplice noile standarde în 2014, împreună cu adoptarea noilor standarde în cadrul conturilor naționale. Cerințele privind datele ar trebui modificate înainte de 2014 pentru a permite noilor standarde să fie aplicate într-o manieră armonizată de toate statele membre;

- criteriile privind calitatea aplicabile rapoartelor privind calitatea solicitate în temeiul Regulamentului (CE) nr. 184/2005 sunt definite în Regulamentul (CE) nr. 1055/2008. Deoarece ele diferă într-o anumită măsură de criteriile privind calitatea definite la articolul 12 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 223/2009 privind statisticile europene[12], ele ar putea fi actualizate în consecință. Calendarul poate fi, de asemenea, modificat, astfel încât ciclul de producere a datelor să poată fi mai bine sincronizat cu activitatea de raportare a calității;

- adoptarea de către Comisie a măsurilor de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 184/2005, incluzând anexele sale, în conformitate cu noile posibilități juridice introduse de TFUE.

- actualizarea cerințelor privind datele prin introducerea colectării de date statistice privind comerțul internațional cu servicii în conformitate cu modul de furnizare, astfel cum sunt definite în MSITS 2010, acordându-se o atenție deosebită modului 4 (prezența persoanelor fizice).

Alte îmbunătățiri posibile, care nu necesită modificări ale Regulamentului (CE) nr. 184/2005**,** au fost sugerate de membri comitetului BP:

---

[12] Regulamentul (CE) nr. 223/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2009 privind statisticile europene și de abrogare a Regulamentului (CE, Euratom) nr. 1101/2008 al Parlamentului European și al Consiliului privind transmiterea de date statistice confidențiale Biroului Statistic al Comunităților Europene, a Regulamentului (CE) nr. 322/97 al Consiliului privind statisticile comunitare și a Deciziei 89/382/CEE, Euratom a Consiliului de constituire a Comitetului pentru programele statistice ale Comunităților Europene. JO L87, 31.3.2009, p. 164.

– în prezent, seturile de date transmise la Eurostat sunt transmise și altor instituții europene și organizații internaționale, cum ar fi BCE, FMI și OCDE. Există diferențe minore între aceste seturi de date, deoarece nivelurile de detaliere solicitate de fiecare organizație ar putea să nu fie identice. Sarcina care revine statelor membre ar putea fi semnificativ redusă dacă cerințele privind datele ale tuturor organizațiilor internaționale ar fi armonizate. Dacă acest obiectiv poate fi îndeplinit, transmiterea datelor ar putea fi simplificată suplimentar utilizând Eurostat ca dispecer care transmite datele primite de la statele membre la alte organizații solicitante. Această procedură este deja utilizată pentru transmiterea de date trimestriale privind comerțul internațional cu servicii la BCE și ar putea fi extinsă cu ușurință la alte seturi de date și la alte organizații;

– promovarea schimbului de cele mai bune practici metodologice, precum și a schimbului de micro- și macro-date între instituțiile statistice de la nivel național și internațional;

– exploatarea în interes statistic a dispozițiilor Directivei 2008/8/CE a Consiliului din 12 februarie 2008 de modificare a Directivei 2006/112/CE în ceea ce privește locul de prestare a serviciilor[13]. Astfel, ar putea fi posibil să se înființeze un sistem de înregistrare a comerțului internațional cu servicii în UE similar sistemului deja în vigoare de măsurare a comerțului cu bunuri.

8. FUNCȚIONAREA COMITETULUI PENTRU BALANȚA DE PLĂȚI

Comitetul BP a fost înființat după intrarea în vigoare a Regulamentului (CE) nr. 184/2005 și s-a întrunit pentru prima oară la data de 8 iulie 2005, când au fost adoptate normele de procedură și sarcinile comitetului.

Sarcinile comitetului BP sunt următoarele:

– definirea standardelor privind calitatea și precizarea conținutului și a termenelor de transmitere a rapoartelor privind calitatea;

– sprijinirea Comisiei Europene în evaluarea calității datelor transmise;

– definirea formatului și procedurii conform cărora statele membre transmit datele solicitate la Comisia Europeană;

– luarea măsurilor necesare adaptării Regulamentului (CE) nr. 184/2005 la evoluțiile de ordin economic și tehnic;

– dacă este necesar, actualizarea definițiilor și cerințelor privind datele (termenele de transmitere, revizuirea, extinderea și eliminarea fluxurilor de date, etc.).

Membri comitetului BP au fost consultați cu privire la funcționarea acestuia, rezultatele fiind foarte pozitive. Astfel cum este ilustrat în figura 1, sarcinile comitetului BP sunt evaluate cu calificativul „mai mult decât satisfăcător” de aproximativ trei sferturi dintre membri. Conform rezultatelor consultării, anumiți membri ai comitetului BP sunt de părere că acesta ar trebui să

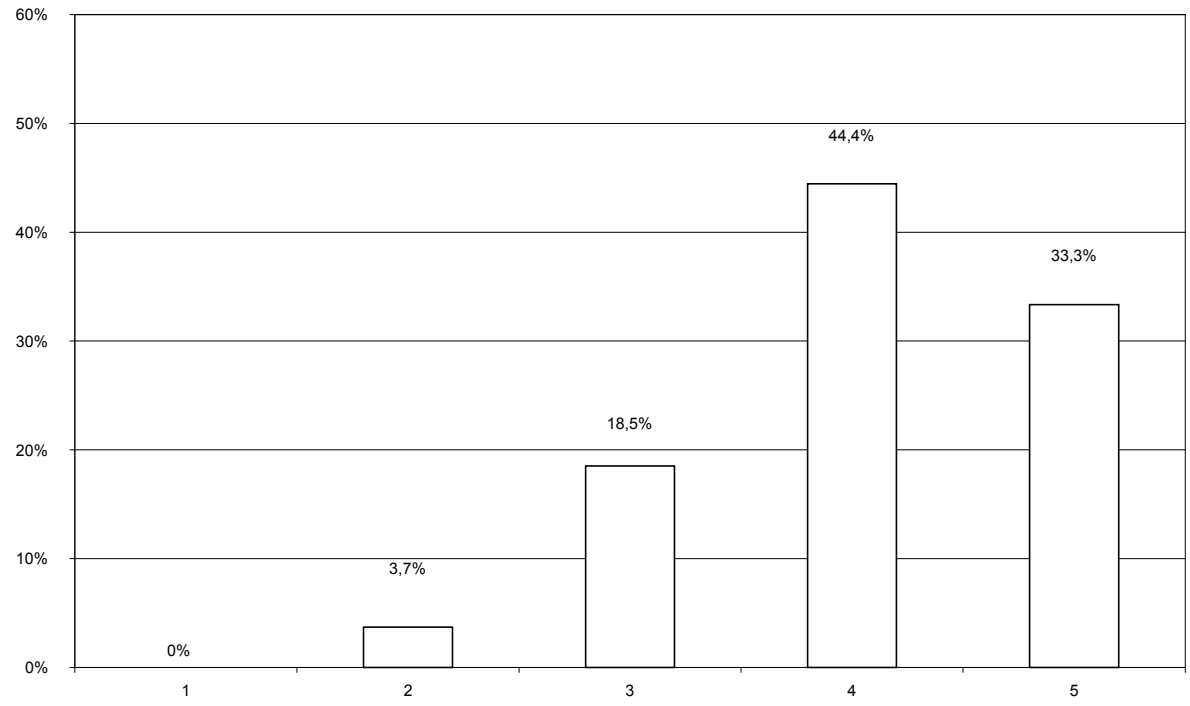
[13] JO L 44, 20.2.2008, p. 11.

fie mai implicat în discuții privind aspecte de ordin strategic, conceptual și metodologic. Alți membri ai comitetului BP au exprimat părerea că sarcinile specifice ale comitetului BP sunt în principal de ordin reglementativ și ar trebui să-și păstreze acest statut.

Comitetul BP s-a întrunit de șase ori începând cu anul 2005. Principalele realizări ale comitetului BP includ:

- exprimarea unei opinii cu privire la toate măsurile de punere în aplicare menționate în secțiunea 2 din prezentul raport;
- convenirea asupra standardelor și conținutului rapoartelor privind calitatea;
- discutarea, anual, a nivelului de conformare la Regulamentul (CE) nr. 184/2005 și a activității de raportare a calității;
- discutarea și aprobarea unei abordări coordonate pentru toate modificările metodologice principale aflate pe rol, incluzând punerea în aplicare a noilor manuale (BPM6 și BD4) și a clasificării activităților economice NACE rev. 2;
- discutarea evoluțiilor din sfera Regulamentului (CE) nr. 2560/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 decembrie 2001 privind plățile transfrontaliere în euro[14], care a introdus modificări în pragul folosit de bănci pentru raportarea statistică, declanșând astfel o transformare profundă a sistemelor de colectare a datelor statistice privind balanța de plăți de la nivelul multor state membre.

Figura 1: Satisfacția membrilor comitetului BP cu privire la definirea sarcinilor comitetului (1 – 5, 1 total nesatisfăcut, 5 foarte satisfăcut)

[14] JO L 344, 28.12.2001, p. 13.

9. CONCLUZII

Intrarea în vigoare a Regulamentului (CE) nr. 184/2005 a ajutat la armonizarea la nivelul întregii UE a datelor statistice privind balanța de plăți și a crescut disponibilitatea datelor pentru utilizatori. Regulamentul (CE) nr. 184/2005 oferă, de asemenea, o bază juridică pentru pregătirea programelor statistice naționale. Calitatea datelor produse, în diversele lor tipuri, este monitorizată riguros de către comitetul BP.

Ținând cont de constatările din prezentul raport, în anii care urmează s-ar putea lua în considerare modificarea Regulamentului (CE) nr. 184/2005 în ceea ce privește chestiunile identificate în procesul de revizuire:

- actualizarea cerințelor privind datele în acord cu noile standarde internaționale;
- alinierea activității de raportare a calității la abordarea calității practicată de Eurostat și la Regulamentul (CE) nr. 223/2009, prin modificarea criteriilor de calitate;
- adoptarea de către Comisie a măsurilor de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 184/2005 în conformitate cu noile posibilități juridice introduse de TFUE.

În plus, cooperarea cu BCE (DG Statistici) și cu alte organizații internaționale, cum ar fi FMI și OCDE, ar putea fi întărită suplimentar pentru a raționaliza și armoniza cerințele privind datele, utilizând Eurostat ca dispecer.

Înainte de a înainta propunerile relevante, se va ține cont în mod corespunzător de discuțiile din cadrul comitetului BP și de opinia sa.